

Tematické okruhy státní závěrečné zkoušky

bakalářský studijní obor
Geografie

prezenční i kombinovaná forma studia
verze 2018/2019

Státní závěrečné zkoušky probíhají v letním zkouškovém období před zkušební komisí jmenovanou děkanem Přírodovědecké fakulty Univerzity Palackého v Olomouci a Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Sestávají z obhajoby bakalářské práce a z průrezového ověření znalostí a dovedností odpovídajících povinným předmětům studia. Toto ověření má za obor geografie podobu písemné zkoušky. Otázky jsou vybírány z tematických okruhů v rámci následujících dvou předmětů:

KGG/SZZG1	Obecná fyzická geografie
KGG/SZZG2	Obecná humánní geografie

KGG/SZZG1 Obecná fyzická geografie

Otázky pro písemnou zkoušku jsou vybírány z těchto tematických okruhů:

Planetární geografie

1. Sluneční soustava, nebeská mechanika.
2. Tvar a rozměry Země, důkazy a důsledky.
3. Čas a způsoby jeho měření, kalendář.
4. Rotace Země, její důkazy a důsledky.
5. Oběh Země kolem Slunce, důkazy a důsledky.
6. Délka dnů a nocí na Zemi, polární dny a noci.
7. Slapové jevy, mechanismus mořského dmutí.
8. Stavba zemského tělesa, zemětřesení.

Základy kartografie

9. Referenční a zobrazovací plochy v kartografii, kartografická zobrazení.
10. Geodetické referenční systémy a kartografická zobrazení ČR. Státní mapová díla ČR.
11. Obsah a náplň map. Druhy map (podle obsahu, podle měřítka).
12. Kompozice mapy (základní a nadstavbové kompoziční prvky mapy).
13. Kartografické vyjadřovací prostředky. Metody tematické kartografie.
14. Dějiny světové kartografie, staré mapy našich zemí.

Základy fyzické geografie 1

(meteorologie a klimatologie, hydrologie)

15. Zemská atmosféra a její vertikální členění, přízemní vrstva atmosféry.
16. Sluneční záření a jeho změny na zemském povrchu a v atmosféře.
17. Teplota vzduchu a půdy, inverze.
18. Tlakové pole a jeho vliv na proudění vzduchu. Všeobecná cirkulace atmosféry. Místní cirkulační systémy.
19. Voda v atmosféře, vlhkost vzduchu, atmosférické srážky a oblačnost.
20. Vzduchové hmoty a jejich vliv na charakter počasí (klimatu). Atmosférické fronty.
21. Úplný klimatický systém a klimatické kategorie. Klimatotvorní činitelé. Kolísání klimatu a klimatické změny.
22. Rozložení světových zásob vody na Zemi, oběh vody a základní bilanční rovnice.
23. Hydrografické charakteristiky povodí. Vznik a typy říční sítě, základní charakteristiky údolí a průtočného profilu.
24. Hydrometrie – měření vodních stavů, teploty vody, průtoků, množství splavenin a plavenin a zjištování fyzikálních a chemických vlastností vody, vodní režim řek.
25. Extrémní hydrologické jevy (povodně, suchý), hydrologické funkce krajiny, vodní eroze.
26. Limnologie – klasifikace jezer, morfometrické prvky jezer, vodní bilance jezer, vlastnosti jezerní vody.

- 27. Podpovrchová a podzemní voda, hladina podzemní vody. Krasová voda, artéská voda.
- 28. Oceánografie – části světového oceánu, vlastnosti mořské vody, pohyby mořské vody.

Základy fyzické geografie 2

(geomorfologie, pedogeografie, biogeografie)

- 29. Litosféra a teorie kontinentálního driftu. Desková tektonika.
- 30. Geomorfologie oceánského dna.
- 31. Strukturní geomorfologie – strukturní typy a tvary reliéfu (reliéf na horizontálně uložených horninách, ukloněných, zvrásněných a rozlámávaných horninách).
- 32. Endogenní geomorfologické procesy. Sopečná činnost a sopečné tvary.
- 33. Exogenní geomorfologické procesy a tvary (fluviální, kryogenní, eolické)
- 34. Krasové procesy a tvary.
- 35. Antropogenní pochody a tvary.
- 36. Složky půdy a jejich vlastnosti. Pedogenetické procesy. Typologie půd (půdní typy, půdní druhy).
- 37. Faktory a podmínky prostředí, základní potřeby organismů.
- 38. Krajina a typologie.
- 39. Biomy Země – základní typologie a charakteristiky jednotlivých biomů.

KGG/SZZG2 Obecná humánní geografie

Otázky pro písemnou zkoušku jsou vybírány z těchto tematických okruhů:

Základy humánní geografie 1

(Geografie obyvatelstva a sídel)

1. Humánní geografie – obecná charakteristika, struktura, pozice v systému vědních disciplin.
2. Vývoj a rozmístění obyvatelstva.
3. Porodnost, plodnost, reprodukce – demografický přechod, druhý demografický přechod.
4. Úmrtnost, sňatečnost, rozvodovost a potratovost – vývoj a prostorová diferenciace.
5. Migraci pohyb, typologie a motivace, zahraniční a mezikontinentální migrace.
6. Biologická, ekonomická a sociální struktura obyvatelstva.
7. Rasová, jazyková a náboženská struktura obyvatelstva.
8. Vznik a vývoj sídelních systémů.
9. Teorie sídelních systémů (Christaller, Lösch, Zipf).
10. Urbanizace, suburbanizace – vývoj, průběh a současné charakteristiky.
11. Městská a venkovská sídla – klasifikace a funkce; vymezování měst a městských útvarů.
12. Vnitřní struktura města – teorie (Burgess, Hoyt, Harris-Ullman), vývoj a současný stav.

Základy humánní geografie 2

(Geografie zemědělství, průmyslu, dopravy, služeb a cestovního ruchu)

13. Zemědělství a přírodní prostředí, zákonitosti prostorového rozmístění a lokalizační faktory zemědělské výroby.
14. Charakteristika zemědělské výroby v jednotlivých klimatických pásech.
15. Postavení zemědělství v současném světě. Rostlinná a živočišná výroba (včetně rybolovu).
16. Postavení průmyslu ve světové ekonomice.
17. Prostorové uspořádání průmyslové výroby, lokalizační teorie a faktory průmyslové výroby.
18. Těžební a energetický průmysl, energetická politika států.
19. Zpracovatelský průmysl.
20. Pevnínská doprava.
21. Námořní a letecká doprava.
22. Geografické dimenze obchodu a služeb.
23. Lokalizační faktory a předpoklady cestovního ruchu.
24. Globalizace a její geografické důsledky.

Politická geografie

25. Politická geografie a geopolitika (vymezení pojmu).
26. Německá geopolitika.
27. Anglosaská geopolitika.
28. Stát (znaky, funkce).

- 29.** Státní území.
- 30.** Formy států.
- 31.** Státní hranice.
- 32.** Konflikty, způsoby řešení konfliktů.
- 33.** Volební geografie.
- 34.** Mezinárodní organizace.